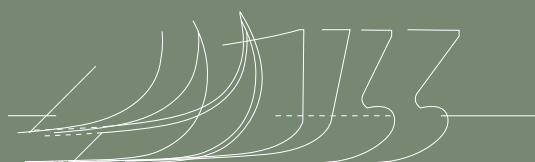

HERØY
kommune

Planstrategi 2019 – 2023

EI BÅTLENGD FØRE

Innhold

1	Kva er planstrategi	3
1.1	Rammer og føringar for arbeidet	3
2	Nasjonalt forventningsbrev	5
2.1	Regional planstrategi	5
3.	Plan og styringssystemet til Herøy kommune	7
4	Utviklingstrekk og viktige utfordringar i Herøy kommune	8
4.1	Demografisk utvikling i Herøy kommune	8
4.2	Næringsliv og kompetanse	9
4.3	Areal, miljø og klima	10
4.4	Levekår og folkehelse	11
4.5	Kommunale tenester i Herøy kommune og organisasjon.	12
5	Planoversikt	14

1 Kva er planstrategi

Planstrategi kan kallast ein «plan for planlegging» der formålet er at den skal gje ei oversikt over utviklingstrekk og utfordringar i kommunen. Dokumentet skal klargjere kva planoppgåver kommunen bør starte opp eller rullere vidare for å få ei ynskja utvikling i kommunen. Ettersom planen er ein strategi er den difor ikkje juridisk bindande og behøver ikkje ut på høyring. Likevel er det stadfesta i plan og bygningslova § 10-1 at den kommunale planstrategien skal offentliggjørast minst 30 dagar før kommunestyret behandlar strategien.

Medverknad i planstrategien vert tatt vare på gjennom offentleg ettersyn. Kravet i plan- og bygningslova om å innhenta synspunkt frå statlege- og regionale styresmakter og nabokommunar vil bli oppfylt i denne perioden.

Planstrategien omfattar difor ei skissering av utfordringane og vala til kommunen knytt til samfunnsutvikling og arealbruk, og ei vurdering av planbehovet. Dette skal bidra til at planlegginga i Herøy kommune vert behovsstyrt og ikkje meir omfattande enn nødvendig.

Planstrategien er altså ikkje ein plan med mål og strategiar, men eit verktøy for å vedta kva planoppgåver kommunen skal gjennomføre.

1.1 Rammer og føringar for arbeidet

Plan og bygningslova § 10-1 set krav om utarbeiding av kommunale planstrategiar i kvar valperiode. Arbeidet med den kommunale planstrategien er eit omfattande og sær sams sett dokument som har ein del juridiske rammer gjennom folkehelselova, sosialtenestelova, planog bygningslova, kommunelova og andre sektorlovverk. Figuren under illustrerer koblinga mellom planstrategi, plan- og bygningslova og det kommunale plansystemet.

Utover lovverket har styresmaktene lagt ein del føringar for arbeidet i kommunal sektor.

Kommune 3.0 er ein del av dette arbeidet og målet er å gjere kommuneplanlegginga meir demokratisk gjennom å samarbeide med innbyggjarane, politikarar og næringslivet. Med nye utfordringar innan berekraftig utvikling, klima, levekår og budsjett, må kommunen samarbeide i større grad med innbyggjarane. Dette betyr at tilsette, politikarar, innbyggjarar og næringsliv skal saman fine ut korleis behov og utfordringar skal løysast. Kommunane skal gå frå å vere eit hierarkisk og byråkratisk styringsorgan til å få ei meir desentralisert og marknadretta styring der brukarrettighetene

Fig. 1 Figur 1. Illustrerer koblinga mellom planstrategi, plan- og bygningslova og det kommunale plansystemet, KS

Figur 2:
Utviklinga fram til
kommune 3.0

vert styrka. Tidsbruken i planprosessar skal ned, men kvaliteten og viktige samfunnsinteresser skal sikrast.

Stortinget og regjeringa har vedtatt at FN sine berekraftsmål skal liggje til grunn for kommunen si samfunns- og arealplanlegging. Berekraftsmåla er verdas felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, utjamne ulikheiter og stoppe klimaendringane innan 2030.

Innanfor berekraftsmåla ligg tre grunnelement som har betydning for samfunnsutviklinga: økologi, økonomi og sosial forhold. Kommunar

er nøkkelaktørar for å realisera ei berekraftig samfunnsutvikling og realisering av berekraftsmåla i Noreg. Vi er nærast befolkninga, lokale bedrifter og organisasjonar. Samtidig er vi ansvarleg for mykje av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påverkar befolkningas levekår og utviklingsmoglegheiter. Difor er det avgjerande å setja klare rammer for berekraftig utvikling i offentleg planlegging.

Berekraftsmåla gjev difor viktige føringar for Herøy kommune sine tenesteområde og kjem til å vera med på å gjere kommunen berekraftig og framtidsretta.

Figur 3:
FN sine
berekraftsmål

2 Nasjonalt forventningsbrev

Kvart fjerde år vert det lagt fram nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging. Regjeringa har FN sine berekraftsmål som mal i nasjonale forventningsbrev, og dette legg grunnlaget for fylkeskommunen og kommunane sin planstrategi. Regjeringa har for perioden 2019–2023 lagt vekt på at samfunnet står framfor fire store utfordringar;

- *Å skape eit berekraftig velferdssamfunn*
- *Å skape eit økologisk berekraftig samfunn gjennom mellom anna ein offensiv klimapolitikk og ei forsvarleg ressursforvaltning*
- *Å skape eit sosialt berekraftig samfunn*
- *Å skape eit trygt samfunn for alle*

Dette er utfordringar som påverkar Fylkeskommunen og kommune-Noreg. For å avgrensa utfordringane legg regjeringa fram fem fokusområde som vil vera avgjerande for å sikra og fremja ei berekraftig utvikling.

Planlegging som verktøy for heilskapleg og berekraftig utvikling

Grundig planlegging er ein føresetnad for berekraftig samfunnsutvikling. Regjeringa peikar på at i kommunen vil regionalt planforum verta eit viktigare forum for å diskutere og løyse nye oppgåver. Det vert samstundes presisert at demokratiseringa av kommunen skal styrkast ved at innbyggjarar, organisasjonar og foreiningar skal ha ei aktiv rolle i planarbeid. Arbeidet med digitalisering og digitale verktøy som sjølvbeteningsløysingar til offentleg data, planregister, matrikkel og andre register vil styrke kommunen og forholdet til innbyggjarane.

Vekstkraftige regionar og lokalsamfunn i heile landet

Regjeringa har gjennom ymse signal vore klar på at til berekraftig velferdssamfunn er avhen-

gig av det vert skapa verdier og arbeidsplassar i heile landet. For å oppnå dette må fylket og kommunane leggja til rette for at det nye grøne og berekraftige næringslivet samstundes må kommunen støtte opp for næringsutbygging i sitt lokalområde.

Regjeringa ynskjer at næringsutviklinga skal skje i sentrum med fokus på effektive arealløysingar og moglegheiter for samlokalisering. Regjeringa påpeiker at klimaendringar vil gje store utfordringar for kommune-Noreg innan områda infrastruktur, busetnad og utbygging. For å skape ei berekraftig samfunnsutvikling vil det vera avgjerande at kommunen støttar opp for næringsutbygging i sitt lokalområde.

Berekraftig areal og transportutvikling

Regjeringa legg vekt på at kommunane må tenkje nytt og fokusera på større arealeffektivitet og redusera unødvendig utbygging. Det er også viktigare at kommunen legg klare mål for offentleg transport, infrastruktur, busetnad og utbygging. Ved å leggje klare føringar for arealnytting vil ein skape eit meir robust og levande nærmiljø. Dette vil gjere slik at ein trekk langsiktige grenser mellom by- og tettstadsområde og landbruks-, natur- og friluftsområde.

Byar og tettstader der det er godt å bu og leve
Ved at fleire busett seg i tettstad- og byområde må natur og by i større grad utviklast i eit samspel. Med klimaendringar er naturen ein viktig førebyggjar samstundes som den gjev folkesetnaden auka livskvalitet. Difor vert det avgjerande å utvikla fleirbruksområde med grøne område, sosiale møteplassar, arealeffektivitet, levande sentrum og tilrettelegging for mjuke trafikantar med fleire. Områda skal vera attraktive for innbyggjarane og skal bidra til god

folkehelse, livskvalitet og trivsel. I tråd med dette får kommunen eit større ansvar for å skape eit tydeleg avgrensa sentrum med bustader, arbeidsplassar, kulturtilbod, handel og andre publikumsretta funksjonar som støttar opp under utviklinga av kompakte byar og tettstader med korte avstandar.

2.1 Regional planstrategi

Møre og Romsdal fylkeskommune sin regionale planstrategi 2020–2024 beskriv dei viktigaste utviklingstrekk, utfordringane og planspørsmåla i fylket. Fylkeskommunen tar utgangspunkt i nasjonale mål og rammer, men legg vekt på regional og lokal tilpassing av dei nasjonale føringane. Regional planstrategi vil gje grunnlag for ny fylkesplan i Møre og Romsdal. Det inneber å få fram og samordne ulike behov, interesser og verkemiddel til det beste for heile fylket. Regional planstrategi er utarbeida 2019–2020 og er gjeldande fram til 2024. Møre og Romsdal fylkeskommune byggjer den regionale planstrategien på FN sine berekraftsmål og har fire hovudmål for den kommande perioden.

Samarbeidsfylket Møre og Romsdal

Gjennom å styrke samarbeidet mellom kommunar og fylkeskommunen kan ein møta kommande utfordringar som til dømes urbanisering, klimaendringar og aldrane befolkning saman. Med å dra lærdom frå dei ulike aktørane i Møre og Romsdal kan ein byggje opp eit samspel og formidle informasjon på tvers av fylket. Fylkeskommunen ynskjer å etablera fleire arenaer for samarbeid mellom statsetatar, offentlege etatar, kommunar, forskning og innovasjonssektoren.

Miljøfylket Møre og Romsdal

Målsettinga at Møre og Romsdal skal vera miljøfylke nummer éin, er i tråd med Parisavtalen

og vil sikre ei berekraftig samfunnsutvikling. Om fylket skal lukkast med det grønne skiftet må arealplanlegginga både på land og i sjø vera miljøvenleg og effektiv samstundes som den ivaretek og samordnar behova for bustadformål, næringsareal, transport, jordvern, rekreasjon, naturmangfald og biologisk mangfald.

Inkluderings- og kompetansefylket Møre og Romsdal

Møre og Romsdal skal vera eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu. Dette inneber ei sunn og aktiv befolkning, inkludert god tannhelse, at innbyggjarane har ei ønska og etterspurd utdanning, det er trygge oppvekstvilkår, og inkluderande og attraktive byar- og tettstader med stadtilpassa transportløyningar. Barnefattigdommen er redusert, alle grupper uavhengig av kjønn, alder, legning, etnisk- og sosial bakgrunn og funksjonsnivå har likt høve til å delta i arbeids- kultur-, og samfunnsliv, det er låg arbeidsløyse, nok og miljøvennleg energi, og dei demokratiske verdiane står høgt.

Verdiskapingsfylket Møre og Romsdal

Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein effektiv offentlig sektor. Dette inneber at fylket har sikker energitilgang og innovative konkurransedyktige verksemdar som skapar verdier i heile fylket. Arbeidslivet er attraktivt og seriøst, og dei økonomiske verdiane har ei fordeling som gir god velferd. Fylket har utvikla bu- og arbeidsmarknadsregionane gjennom stadtilpassa, effektive, miljøvennlege og trygge mobilitetsløyningar med grunnlag i teknologi og digitalisering. Samskapande forskings- og innovasjonsaktivitet har medverka til at fylket har nytta ressursane knytt til menneska, til havet og til landskapet i heile fylket. Utviklinga bygger på sirkulærøkonomi og berekraftige forretningsmodellar.

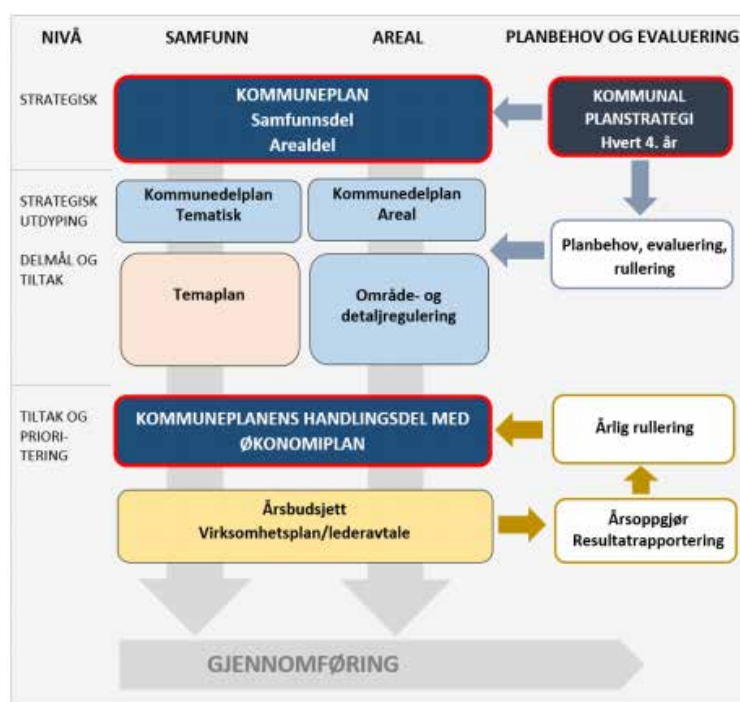
3 Plan og styringssystemet til Herøy kommune

Plansystemet er til for å setje kommunepolitikk i system, og deretter setje den i verk gjennom ulike tiltak i økonomiplan og verksemdsplanar. Herøy kommune legg opp til ein hierarkisk plansystem der kommuneplanen definerer dei overordna måla for utviklinga, og at desse vert sett i samanheng med målformuleringar i andre planar. Ved å ha eit integrert plansystem der den enkelte planen er forankra i overordna plan og føringar i denne, har ein eit godt utgangspunkt for å driva ei heilskapleg samfunnsutvikling som tar vare på ulike oppgåver og interesser. Kommuneplanen skal vera det overordna styringsdokumentet og skal gje langsiktige føringar for den kommunale verksemda og utviklinga i kommunen. Økonomiplanen skal bidra til at ressursane vert nytta på best mogleg måte, og at tenestetilbodet vert tilpassa utviklinga i behovet til innbyggjarane og inntektsrammene. Prioriteringar i budsjettet skal vera forankra i økonomiplanen.

Herøy kommune vedtok kommuneplan for samfunn i 2013 og kommuneplan for areal i 2013. Dette er dei overordna styringsinstrumenta til kommunen. I samfunnsdelen fastset kommunestyret dei langsiktige utviklingsmåla for kommunen som danner grunnlaget for dei andre planane til kommunen. I samfunnsdelen er det fastsett seks gjennomgåande perspektiv: Universell utforming, folkehelse, barn og unge, likestilling, verdiskaping, miljø og

klima. Samfunnsdelen vektlegg også fem satsingsområde: Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling, infrastruktur, kompetanse og næringsutvikling, rekruttering, busetting og inkludering, Barn, unge og identitetsbygging. I kommunedelplan for areal legg ein til langsiktig strategiar for areal og korleis kommunen ønsker å disponera areala i kommunen til ulike formål, og med det bidra til å realisera måla i samfunnsdelen. Dei enkelte kommuneplanane (tematisk eller arealplanar) skal leggja føringar frå kommuneplanen til grunn. Kommunedelplanane blir utarbeidd etter behov, mellom anna der det er behov for ytterlegare konkretiseringar og operasjonalisering av overordna mål frå kommuneplanen.

Figuren under viser kva planar som inngår i det kommunale plan- og styringssystemet, og korleis koplinga mellom dei ulike planane er:

Figur 4 Det kommunale planhierarkiet, KS

Fiskarkona på Vågsplassen.
Foto: Øyvind Sunde

4 Utviklingstrekk og viktige utfordringar i Herøy kommune

Det er fleire måtar å kartlegga Herøy kommune sine utfordringar. Ein måte er gjennom statistikk, kostra rapportar eller andre kjelder. Ved denne kartlegginga har ein nytta kjeldemateriale frå SSB, Ungdata, oppvekstprofilen, folkehelseprofilen, kostra rapporteringa og Møre og Romsdal fylkeskommune. Revidering av gjeldande folkehelseoversikt 2015–2019 er under revidering. Dette arbeidet har gått føre seg parallelt med planstrategien og har såleis fungert som eit grunnlag for planstrategien.

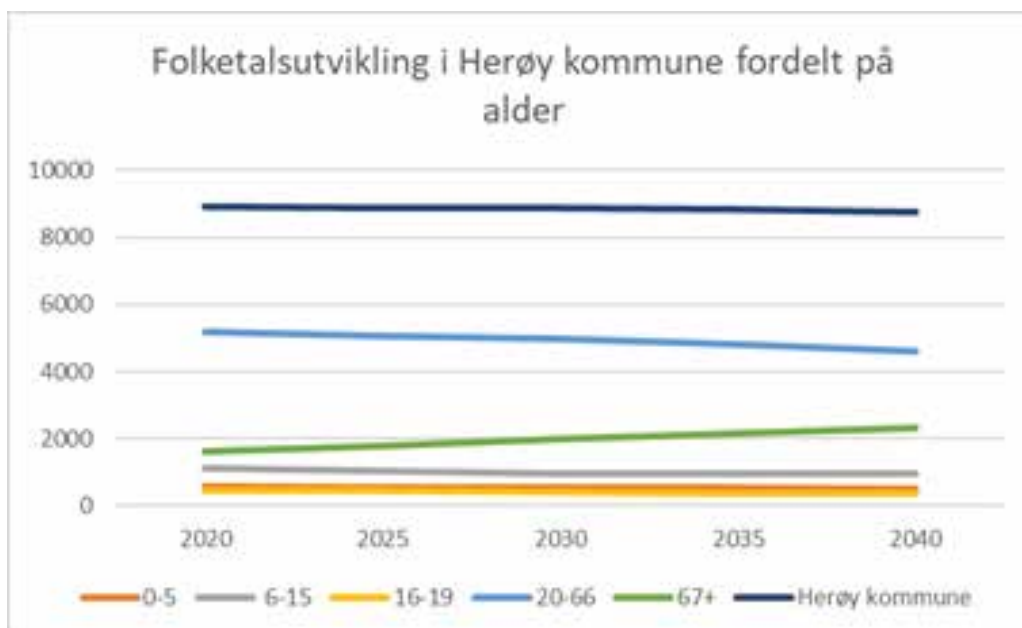
Medverknad i planstrategien vert tatt vare på gjennom offentleg ettersyn. Kravet i plan- og bygningslova om å innhenta synspunkt frå statlege- og regionale styresmakter og nabokommunar vil bli oppfylt i denne perioden.

Planstrategien omfattar difor ei skissering av utfordringane og vala til kommunen knytt til samfunnsutvikling og arealbruk, og ei vurdering av planbehovet. Dette skal bidra til at planlegginga i Herøy kommune vert behovsstyrt og ikkje meir omfattande enn nødvendig.

Planstrategien er altså ikkje ein plan med mål og strategiar, men eit verktøy for å vedta kva planoppgåver kommunen skal gjennomføra.

4.1 Demografisk utvikling i Herøy kommune.

Framskrivinga frå SSB syner at folketalet i Herøy kommune vil byrje å stagnere fram mot 2030. Prognosane visar at det vil truleg vera 8866 innbyggjarar i Herøy kommune ved 2030. Det vil truleg verte omskiftingar i busettingsmønsteret i Herøy der fleire busette seg på Bergsøy og kommunen må leggje til rette areal for vidare utvikling. Med ein moderat nedgang i folkesetnaden vil statlege overføringar til Herøy kommune reduserast, noko som vil påverke lokalsamfunnet og dei kommunale sektorane. Det er likevel noko usikkert om Herøy sin folkesetnad endå vil ha ein like stor andel innvandrarar i kommunen i framtida. Store delar av innvandringa består av arbeidsinnvandring og er avhengig av den marine og maritimeindustrien – næringar som er i dag er inne i omstruk-

Figur 5: Befolkningsutvikling i Herøy kommune fordelt på alder, SSB

turering. Grunna blant anna høg arbeidsinnvandring av unge menn har Herøy kommune ei gjennomsnittsalder på 42 år. Framskrivinga visar at gjennomsnittsalderen gradvis vil auke mot 2030 medan tale på eldre veks og talet på unge minkar. Dette er ei urovekkande utvikling ettersom den venta eldrebølgja vil koma til Herøy kommune tidlegare enn forventa. Dette minke tida til det førebunde handlingsrom. Det er også forventa ei midlertidig nedgang i talet på fødde born i Herøy kommune. Medan utdanningsnivået i folkesetnaden er i dag svak, vil den truleg auke i planperioden. Dette er både positivt og negativt ettersom det kan skape eit større klasseskilje i folkesetnaden. Samstundes kan det verta vanskeleg å skape nok arbeidsplassar med behov for høg kompetanse.

Hovudutfordringar

- Ujamn kjønnsbalanse i 2019 i Herøy med 90,7 kvinner per 100 menn.
- Redusert sysselsetting blant dei maritime verksemdene
- Vera attraktivt for unge nyutdanna.
- Aukande del eldre menneskjer i kommunen
- Minkande barnefødsjar under planperiode
- Aukande behov for både tenester i heimen og for institusjonsplassar i perioden fram mot 2040
- Gjere Herøy kommune attraktivt for unge yrkesaktive
- Aldrane folkesetnad med færre yngre og potensielt yrkesaktive bak kvar person over 67 år
- Yngre slit med å koma seg inn på bustadmarknaden

Døme på kva som vert gjort for å møte utfordringane

- «Ungdata»-undersøkinga
- Folkehelseoversikta 2019-2023

- Kommunedelplan for helse og omsorgsplan
- Byutviklingsarbeid og fokus på nærmiljøfunksjonar for alle aldersgrupper
- Kommunedelplan for strategisk næringsutvikling 2020-2024
- Rullere kommuneplanens arealdel
- Rullere kommuneplanens samfunnsdel

4.2 Næringsliv og kompetanse.

Herøy kommune er ein næringskommune beståande av sterke marine og maritime verksemdar. NHO utføre årleg eit Kommune-NM er ut frå dei økonomiske prestasjonane og rammebetingelsane for næringslivet i norske kommunar. Kommune-NM 2019 dekkar fem temaområder: Næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi. Under NHO sitt 2019 kommune-NM er Herøy kommune den 127. beste kommunen i landet, og den tolvte beste næringskommunen i fylket. Herøy sitt næringsliv har vore sterkt påverka av oljekrisa som førte fleire verksemdar i kommunen inn i resesjon. Dette har påverka arbeidsplassdekninga og næringslivet i kommunen. Telemarksforskning sin modell for arbeidsplassvekst peikar på tre faktorar for vekst i næringslivet; næringsattraktivitet, bustadsattraktivitet og besøksattraktivitet.

Herøy har i dag eit næringsliv som er i resesjon difor er det naudsynt at næringslivet i kommunen har fleire «bein og stå på», spesielt under låg konjunktur periodar er kommunen og næringslivet svært sårbart. Ettersom offshoreindustrien og andre aktørar gjennomgår ei omstrukturering er det vanskeleg å sjå om dette er realistisk innan den maritime næringa. Om befolkningsnedgangen fortsett utan at det skapast nye arbeidsplassar i Herøy, kan det medføre mindre næringsaktivitet. Difor er det viktig å leggje til rette for nyetablering og vekst. Kommunen har i samarbeid med næringsforumet oppretta selskapet «Havland AS» og ynskje å

styrke næringsattraktiviteten og støtte utviklinga av Herøy som turisme destinasjon. Reiseliv og turisme er områder med store moglegheiter for ringverknad for næringslivet i kommunen. Kommunen arbeider aktivt for å styrkje skaparvilja til innbyggjarane, der målet er at dette skal resultera i nye arbeidsplassar og auka diversiteten av næringsstrukturen i kommunen – som igjen kan vere med på å gjere næringslivet mindre sårbart mot konjunktursvingingar. Kommunen samarbeider med næringslivet, innbyggjarane og nabo kommunane om ei reiselivssatsing for å styrke denne næringsverksemda.

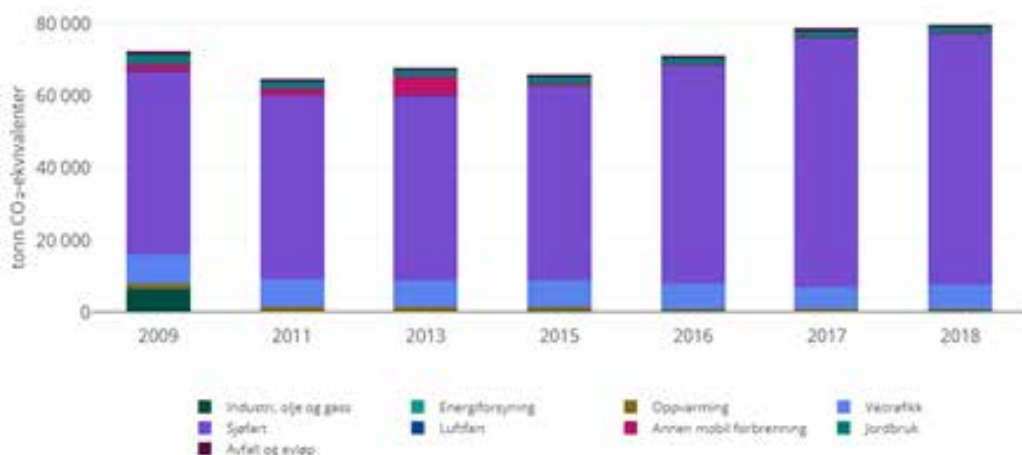
Hovudutfordringar

- Personar med høg utdanning blant sysselsette som bur og arbeider i kommunen er låg
- Mange pendlarar blant dei sysselsette i kommunen
- Få offentlege arbeidsplassar utanom kommunen
- Næringsliv med høg risiko for konjunktursvingingar.
- Auka samarbeid mellom kommune, næringsliv og folkesetnaden.
- Utløyse gründer- og skaparvilje i befolkninga

- Døme på kva som vert gjort for å møte utfordringane
- Reiselivssatsing
- Utvikle «Havland AS» til å styrke promoteringa av næringssamfunnet Herøy
- Ny kommunedelplan for Strategisk næringsutvikling 2020–2024
- Støtte til klynge/nettverk for sosiale entreprenørar gjennom blant anna Hoppid
- Kommunalt næringsfond

4.3 Areal, miljø og klima.

Det er eit mål for Noreg at innan 2030 skal klimagassutsleppa i kommunane vera redusert med minst 40% samanlikna med nivået i 1990. Klimagassutsleppet i Herøy i 2018 var på 80032,5 tonn CO₂ ekvivalentar. For kommunen er det sjøfart og trafikk som påverke utslept tala mest. Mellom 2016 til 2018 har utsleppa auka med 1,46 %. Dette skyldast hovudsakeleg auka sjøfart og vegtrafikk. Under planperioden 2020–2023 vil Herøy kommune få eit aukande behov for å tilretteleggja for fleire bustadar og industri områder. Dette behovet vil truleg vera mest pressande på Bergsøy, noko som legg press på arealet. Truleg vil det koma skjerpa krav til miljø, klima og berekraftig arealbruk for kommunen. Det er forventat at ei

Figur 6: Utslepp av klimagassar i Herøy kommune, miljødirektoratet.

auke i mangfaldet av husvære i kommunen, noko som kan påverke noverande arealbruk og bidra til eit skifte frå einbustad til leilegheit. Eit tettare sentrum vil også føre til at færre har behov for bil, ettersom dei viktigaste fasilitetane ligg i gå-avstand til eigen bustad. Samtidig må kommunen aktivt fremje tiltak for gåande, syklande og kollektivreisande slik at enda fleire let bilen stå.

Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (2016) estimerer at det framtidige havnivået kan stige med 75 cm i området kring Herøy kommune fram til 2100. Det vert også stadfesta at med klimaendringar vil det koma fleire kraftige stormar. DSB tar for seg stormflo opp til 198 cm over dagens havnivå. Med klimaendringar vil det verta vanlegare med episodar med kraftig styrtregn og kommunen må leggje til rette for handtering av overvatn i utbygde strøk.

Hovudutfordringar

- Fram mot 2030 er det behov for store klimagasskutt innan vegtrafikk, sjøfart og landbruk. Dette kan krevja omfattande tiltak.
- Klimatilpassing må takast omsyn til i all kommunal planlegging og gjennomføring av tiltak. Samfunnet må tilpassast eit endra klima.
- Avklare arealbruk og støtte opp under gjenbruk av areal for å sikre ei berekraftig samfunnsutvikling
- Fortettingsplanar aukar konflikthar med eksisterande kulturmiljø, grønstruktur og annan småhusbusetnad

Døme på kva som vert gjort for å møte utfordringane

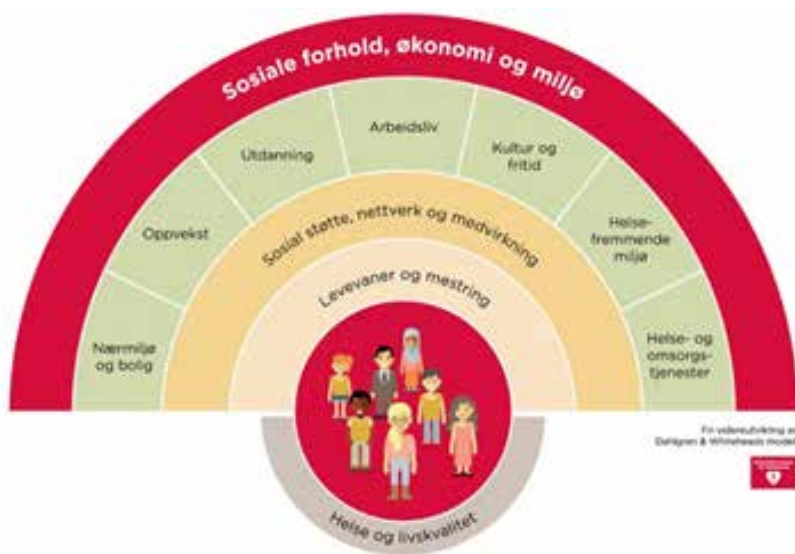
- Konsentrert utbygging rundt kommunesentrumet
- Utarbeide kommunedelplan for landbruksplan
- Tilrettelegging for utsleppsfrie køyretøy (el/

biogass/landstraum)

- Miljøfyrtårnsertifisering av kommunen sine egne verksemdar
- Miljøkrav ved innkjøp
- Energireduserande tiltak i kommunale bygg (Enøk)
- Full rullering av kommunedelplan for klima og energi

4.4 Levekår, folkehelse og brukarutval.

Folkehelse og levekår i kommunen er den samla innsatsen som direkte eller indirekte fremjar helse og trivselen til befolkninga, førebygger mental- og somatisk sjukdom, skadeleg lidning, eller som vernar mot helsetruslar – og arbeider for ei jamnare fordeling av faktorar som direkte eller indirekte påverkar helse. Folkehelse er eit viktig satsingsområde, og evna kommunen har til langsiktig og målretta arbeid på dette feltet vil vera avgjerande for ei positiv samfunnsutvikling. For Herøy kommune har den gjennomsnittlege levealdren auka som eit resultat av økonomisk utvikling og god velferd. Innbyggjarane i Herøy vert likevel omfatta av ei nasjonal og internasjonal trend der helseproblem i aukande grad har samheng med usunt kosthald i kombinasjon med mangel på fysisk aktivitet. Dette har mellom anna medført til ei auke i tilfelle av fedme/overvekt, hjarte- og karsjukdommar, diabetes og kreft. Det vert òg notert at ein aukande del av befolkninga har mentale plagar eller mentale symptom. Herøy har i dag fleire aktive idrettslag, likevel er ikkje dette tilbod som passar alle. Difor vert det alt viktigare å legge til rette for uorganisert aktivitet for alle aldersgruppe. Ved å oppmuntra til fysisk aktivitet kan ein få førebyggjande effektar på til dømes mental helse og livsstilsjukdomar. Det er store sosiale forskjellar når det gjeld folkehelse blant innbyggjarane i Herøy. Lik nasjonale trendar er det ofte innbyggjarar med låg inntekt og svak utdanningsbakgrunn som er i

Figur 7: Påvirkningsfaktorer for helse, Dahlgren og Whiteheads, 1991

risikogrupper. For god samfunnsutvikling må kommunen forsetje med å støtte barnefamiljar med låg inntekt, arbeida for auka livskvalitet for borna, og minske klasseskilnader i samfunnet. Gjennom stortingsmeldingar som «Leve heile livet», peikar ein på at innbyggjarane sjølve har eit ansvar for eige helse. Kommunen kan leggje til rette gangstiar, møteplassar og andre arenaer som har på verknad på folkehelsa og det psykososiale miljøet. Det vil verte eit større behov i framtida for at innbyggjarane aktiverer seg sjølve og er opne om eigen livsstil og helsesituasjon.

Hovudutfordringar

- Aukande mengde ungdommar og vaksne som slit med einsemd og mentale helseutfordringar
- Aukande livsstilssjukdomar blant folkesetnaden
- Kollektivtilbodet i kommunen er eit hinder for unge og eldre sin mobilitet
- Arbeide for likestilling, haldningsendring og utjamne lønsskilnader
- Stimulere det psykososiale miljøet ved å skape gode sosiale møteplassar som er gratis for alle aldersgrupper.
- Arbeide for å betre universell utforming og leggje til rette for alle samfunnsgrupper

- Døme på kva som vert gjort for å møte utfordringane
- Kartleggje gjennom «Ungdata»-undersøkinga og folkehelseoversikta
- Fysiske tiltak gjennom byutvikling og styrke dei psykososiale møteplassane i kommunen
- Brukar- og tenesteundersøkingar
- Arbeide for eit inkluderande samfunn gjennom til dømes «opplevelseskortet» og andre tiltak for born og unge
- Etablere «UFO» og andre møteplassar for ungdomen
- Styrke turstiar og andre lågterskeltilbod for å stimulere til betre helse for folkesetnaden
- Ny kommunedelplan for kultur

4.5 Kommunale tenester i Herøy kommune og organisasjon.

Dei kommunale tenestene er organisert i fire kommunalsektorar:

1. Sektor for helse- og omsorg, med ansvarsområde i hovudsak knytt til pleie- og omsorgstenester, barn, familie og helse, bu og habilitering.
2. Sektor for samfunnsutvikling, med ansvarsområde i hovudsak knytt til areal- og transportplanlegging, anlegg og drift, landbruk, brann, kultur samfunnsutvikling og kundebehandling

knytt til arealplan og byggesak og bygningsmassen til kommunen.

3. Sektor for oppvekst, med ansvarsområde i hovudsak knytt til utvikling og drift av skular, barnehagar, kulturarenaene i kommunen, PPT med fleire.

4. Sektor for stab, med ansvarsområde i hovudsak knytt til kommune organisasjonen, HR, politisk sekretariat, økonomi, servicetorg samt sentrale stabsfunksjonar organisert hos rådmannen som viktige område for kommuneplanlegging

Hovudutfordringar

- Alt yngre tenestemottakarar i helse og omsorgssektoren.
- Talet på innbyggjarar som ynskjer oppfølging for psykiske utfordringar er aukande
- Auka kunnskap om konsekvensar av klimaendring og klimatiltak
- Likestilling, kjønn, universell utfordring, likeverd
- Nye retningslinjer innan miljø og berekraftig utvikling, auke krava til god samfunnsutvikling.
- Ynskje om vekst både av innbyggjarar og arbeidsplassar fører til stor aktivitet innanfor

feltet og krev ressursar både til å behandla plan- og byggesaker, men også krav til å kommunisera og formidla komplekse prosessar og saker

- Auka einsemd blant unge kan på sikt svekka idretts- og kulturtilbodet
- Fritidstilboda i kommunen vert stadig kapitalisert, kan føre til at fleire ikkje deltek i fritidsaktivitetar.
- Auke i talet på born med behov for spesialpedagogisk hjelp eller tilrettelegging.
- Vaksne med høgskule-/universitetsutdanning er lågare enn landsgjennomsnittet.
- Eldrebølge med tilhøyrande økonomiske belastningar kan gje dårlegare tilbod til barn og unge
- Auka digitalisering fører til kostnader og aukar sårbarheita for digital infrastruktur
- Klimaendringar aukar faren for alvorlege naturhendingar
- Auke i reiseverksemd har auka sannsynet for pandemi
- Vanskeleg for nyutdanna unge å komme seg inn på bustadmarknaden.

5 Planoversikt

Planar	Sist vedteke	Gjeld for	Aktivitet/merknad	Ansvarleg etat
Kommuneplanar				
Kommuneplan-samfunnsdel	2013	2013-2025	Revidering 2021	Utviklingsavdelinga
Kommuneplan-arealdel	2013	2013-2025	Revidering 2022	Utviklingsavdelinga
Kommunedel-planar				
Kommunedelplan for Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	2011	2011-2014	Oppstart 2020	Kulturavdelinga
Kommunedelplan for kulturminne	Ny		Ferdigstillast 2021	Kulturavdelinga
Kommunedelplan for helse og omsorg	2019	2019-2027	Revidering 2023	Helse og omsorg
Kommunedelplan for avlaup	2016	2016-2022	Rullering 2022	Anlegg og drift
Kommunedelplan for hamn	2000		Rullering 2022	Anlegg og drift
Kommunedelplan for bustadpolitikk	2015	2015-2019	Rullering 2024	Eiendomsavdelinga
Kommunedelplan for klima	2009	2009-2013	Oppstart 2020	Eiendom + utviklingsavd.
Kommunedelplan for strategisk næringsutvikling	2020	2020- 2024	Ferdigstillast 2020	Utviklingsavdelinga
Kommunedelplan for trafikktrygging	2015	2015-2018	Ferdigstillast 2021	Utviklingsavdelinga
Kommunedelplan landbruksplan	Ny		Oppstart 2021	Utviklingsavd + landbruk
Interkommunale planar				
Kystone	Ny		Ferdigstillast 2021	Utviklingsavdelinga
Temaplan				
Alkoholpolitisk handlingsplan	2020	2020-2024	Ferdigstillt 2020	Servicetorg
Tverrfaglegplan	2018	2018-2022	Revidering 2021	Oppvekst
Vassforsynings-plan	2015	2015-2025		Anlegg og drift
Pandemiplan	2009		Oppdatert 2020	Helseavdelinga
Frivilligplan	2012	2012-2015	Rullering 2024	Kulturavdelinga
Heilskapleg ROS	2019		Rullerast årleg	Utvikling
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2008	2008-2012	Revidering 2020	Helse og omsorg
Strategisk kompetanse-og rekrutteringsplan	Ny		Ferdigstillast 2020	Helse og omsorg
Plan mot vald i nære relasjonar	Ny		Ferdigstillast 2020	Helse og omsorg
Eldreplan	Ny		Ferdigstillast 2020	Helse og omsorg
Plan for habilitering og rehabilitering	NY		Ferdigstillast 2020	Helse og omsorg
Legeplan	Ny		Ferdigstillast 2021	Helse og omsorg
Beredskapsplan	2018	2018-d.d	Årleg rullering	Eigendomsavdelinga

5.1 Revidering av kommuneplanen sin arealdel 2022

I samband med revidering av kommuneplanen sin arealdel må kommunen ta stilling til om eldre, ikkje utbygde, reguleringsplanar skal opphevast og om eldre planar utan byggegrense mot sjø skal vidareførast i kommuneplanen med byggegrense mot sjø eller om det skal gjerast reguleringsendringar for berre planen det gjeld. Dersom det skal gjerast reguleringsendringar for planar utan byggegrense mot sjø kan dette gjerast for kvar einskild plan, men det mest føremålstenelege er truleg at eldre planar utan byggegrense mot sjø vert oppheva og vidareført som ein del av kommuneplanen sin arealdel.

Herøy kommune
Rådhusgata 5

Postboks 274
6099 Fosnavåg

